

Testi: Kognitio

Testauspvm: 19.04.2026

Paikka : Espoo

Koira: MONARCH FUX WITH THE FUX

Rotu: Australianlabradoodle

Testaaja: Sari Somersalmi

Kokonaisarvio

Testin alussa Eddie suhtautui uuteen testaajaan avoimen ystävällisesti, ja se tutustui rauhallisen aktiivisesti uuteen tilaan. Eddie oli pääosin motivoitunut ruoasta ja tehtävistä, mutta ajoittain koiran keskittyminen tehtäviin hieman rakoili.

Sylinteritestissä Eddie osoitti hyvää itsehillintää. Eddie luki hyvin ihmisen elekieltä, ja oli niillä myös johdettavissa harhaan (huijaus-osio). Tilaan liittyvä ongelmanratkaisu, V-aita, oli Eddielle helppo ja koira todennäköisesti ratkaisi myös loogisen päättelyn tehtävän, joka on testin vaikein. Mahdottomassa tehtävässä Eddie kohdisti pääasiallisesti huomion muuhun tekemiseen tehtävässä, kuin pyrkien ratkaisemaan ongelman. Koira hylkäsi rasian pitkäksi aikaa. Pyrkiessään ratkomaan ongelmaa, se työskenteli enemmän itsenäisesti. Eddie muisti vain yhden toiston (neljästä) muistitehtävästä oikein, mikä on alle keskiarvon. Eddie ei manipuloinut selkeästi oikeaa nappulaa sosiaalisen oppimisen tehtävässä. Koira pelkäsi laitetta. Lopuksi testattiin kävelyä erilaisilla alustoilla, ja Eddie käveli ongelmitta läpi ritilän sekä liukkaiden alustojen, eikä tarvinnut etenemiseen houkuttelua. Se ei juurikaan huomannut alustan vaihtumista. Alusta-arkuutta tosin saattaa koirille kehittyä vielä vanhemmallakin iällä, joten piirrettä kannattaa seurata.

Eddie on herkkä koira, joka ollessaan epävarma tehtävästä mieluummin jättää sen tekemättä kuin ottaa riskin virheen mahdollisuuteen. Eddie myös osaa kysyä ihmiseltä apua ollessaan epävarma. Eddie todennäköisesti oppii asiat nopeasti ja kykenee hyvinkin ratkaisemaan ongelmia, mutta pelko virheistä saattaa ylikirjoittaa asioiden tekemistä. Eddie saattaa jäädä kiinni jo opittuihin rutiineihin. Eddielle palkkionpoisto on suuri rangaistus. Eddie kommunikoi vahvasti katseen kautta ja on hyvin ihmiseen suuntautunut ja ihmisen kautta tekevä koira.

Hyvää jatkoa aivan ihanalle Eddielle ja omistajalle!

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen - arkuus-rohkeus

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen, eli sosiaalisuus/ystävällisyys-persoonallisuuspiirre,

vaihtelee paljon koirien välillä. Sosiaalisuuteen vaikuttaa sekä geenit eli perimä, että koiran kokemukset koko elinajan aikana. Perimän lisäksi erityisen suuri painoarvo on koiran pentuajan kokemuksilla, niin positiivisilla kuin negatiivisilla. Rodut vaihtelevat paljon sosiaalisuudessaan, ja olemme jalostaneet rotuja, joista joissakin pääosin yksilöt suhtautuvat vieraisiin ihmisiin avoimen ystävällisesti, kun taas toisissa roduissa suhtautuminen on pääosin varauksellista, jopa pelokasta. Testin alussa katsottiin koiran ensisijaista reaktiota ja suhtautumista sille vieraaseen testaajaan.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie suhtautui testin alussa vieraaseen ihmiseen ystävällisesti ja avoimesti.

Uteliaisuus

Testissä tulee esille paitsi koiran aktiivisuus (FitBark), myös koiran uteliaisuus sekä rohkeus uuteen tilaan tutustuttaessa. Mikäli koiraa tilanne pelottaa, se saattaa pysytellä testin alussa mielellään lähellä omistajaa ja on passiivinen. Tällöin koiran sen esim. kotioiloissa näkyvä aktiivisuus ei tule näkyviin testissä, ja käytös kertoo, että koiraa aluksi jännittää uusi tilanne.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie oli aktiivinen testin alussa, ja irti päästessään tutustui pääosin kävellen koko huoneeseen.

Itsehillintä sylinteritestissä

Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästys onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla erinomainen harrastuskoira – toisinaan arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa, riippuen koiran muista ominaisuuksista. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoiria lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, impulsiivisuus saattaa tuoda haasteita – ei kuitenkaan aina. Impulsiivinen koira kiihtyy helposti, ja voi täten havainnoida puutteellisesti informaatiota ympäristöstä, ja esim. käsillä olevasta tehtävästä. Impulsiivinen koira myös helposti innostuu asioista, ja sen

vire nousee helposti, mikä on etu koulutuksessa.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala peitetyn sylinterin avoimista päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, sylinteri oli seuraavissa toistoissa läpinäkyvä, eli koira näki palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi. Impulsiivisuus näyttää olevan koiralla voimakkaasti periytyvä ominaisuus, ja rodut eroavat impulsiivisuudessa.

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä testiä, joka luotettavasti toisi monitahaisen impulsiivisuuden kaikki puolet esille. smartDOG testissä käytetään sylinteritestiä, jonka on havaittu korreloivan koirilla arjessa havaitun impulsiivisuuden ja kiihtymisen kanssa. Sitä on käytetty tutkimuksissa useille eläinlajeille, koira mukaan luettuna. Sylinteritesti ei kuitenkaan aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on usein yhteydessä koiran kiihtymykseen, aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Sylinteritestin tulos voi kertoa erityisesti juuri sen hetkisestä tunnetilasta. Esimerkiksi pelokkuus tekee koiran aina varovaiseksi, ja se hillitsee itsensä juuri sillä hetkellä. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddiella oli erinomainen itsehillintä ja impulssikontrolli sylinteritestissä. Sylinteritestissä koira toimi siten, kuin se juuri oppi edellisessä osiossa, (nami otetaan avoimesta päästä) eikä palkkio näköärsykkeenä häirinnyt koira. Aikaisemmissa tutkimuksissa koirilla sylinteritestin onnistumisprosentti on ollut keskimäärin 79% ja susilla 77% - Eddiella tämä oli 90.0%.

Eleiden ymmärtäminen

Eleiden lukukyky - osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ja periytyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut eroavat toisistaan siinä, miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ja ihmisen kanssa tiiviiseen yhteistyöhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla. Ihmisen eleiden ymmärtäminen näyttää olevan myös voimakkaasti periytyvä ominaisuus koiralla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie ymmärsi ihmisen eleitä keskimäärin hyvin saaden 73.2 % oikein. Vaikein elevihje

koiralle oli selkeästi käsi-ristiin osoitus ja katse-vihje.

V-aita

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V-aidan sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä poispäin palkkiosta, koiran on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta poispäin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20—40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie ratkaisi tehtävän erittäin nopeasti 12.0 sekunnissa. Koiraa ei häirinnyt näkyvillä oleva ruoka, vaan se ymmärsi nopeasti edetä poispäin palkkiosta ensin sen saadakseen. Koira ratkaisee tehtävän itsenäisesti eikä pyydä apua ihmiseltä.

Mahdoton tehtävä

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisun strategiaa - itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Tehtävä on aluksi helppo, mutta muuttuu lopulta mahdottomaksi ratkaista. Koiran tapaa ratkaista ongelma tarkkaillaan kahden minuutin ajan. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi omistajan mielestä. Pääosin itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä itsenäisesti ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin, kun koiralta vaaditaan ohjattavuutta ja sitä, että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Ihmiseen kohdistettu katse kertoo myös koiran yhteistyöhalukkuudesta, mikä helpottaa puolestaan koulutusta. Koulutuksella pystytään vaikuttamaan jonkin verran ongelmanratkaisu -strategiaan, esim. koiralla pystytään vahvistamaan ohjaajan apuun luottavaa strategiaa, tekemällä yhteistyö ihmisen kanssa kannattavaksi. Ominaisuus on kuitenkin periytyvä ja eroaa paljon rotujen välillä. Mikäli koira hylkää rasian pitkäksi aikaa, kertoo se joko siitä, ettei rasiassa oleva palkkio ole tavoittelemisen arvoinen koiran näkökulmasta (ei jaksaa ponnistella sen eteen paljonkaan), tai että muut asiat kiinnostavat enemmän. Toisinaan koira tulee tehtävässä epävarmaksi, ja hylkää rasian lähtien tekemään haistelua sijaistoimintona, vaikka tila ei muuten kiinnostaisikaan koiraa.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Mahdottomassa tehtävässä Eddie kohdisti pääasiallisesti huomion muuhun tekemiseen (36.7 % ajasta) tehtävässä, kuin pyrkien ratkaisemaan ongelman. Koira hylkäsi rasian pitkäksi aikaa. Pyrkiessään ratkomaan ongelmaa, se yritti 34.2 % ajasta itse rasiaa auki, ja pyysi apua 29.2 %.

Looginen päättely

Tämä tehtävä osio sisältää testin vaikeimman tehtävän. Loogisen päättelyn tehtävässä koiran on pääteltävä tyhjän astian perusteella palkkion sijainti (negaation kautta). Tämä on erittäin haastava tehtävä koiralle. Koiran omaa päättelykykyä vaikeuttaa koiran herkkyys ohjaajan eleille ja kommunikoinnille – eli tässä tehtävässä testaajan viimeksi koskettama astia saattaa olla koiralle houkuttelevin, vaikka se on tyhjä. Vain noin 40% koirista ymmärtää tehtävän.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie todennäköisesti ymmärsi loogisen päättelyn tehtävän. Se tarkoittaa, että koirasi ymmärtää ongelman ja ilmiön sen takana. Koirasta riippuen, saattaa olla, että tällainen koira turhautuu helppoihiin harjoituksiin.

Huijaus

Toiset koirat luottavat ihmisen vihjeisiin ja eleisiin suunnattomasti, ja "Huijaus" -tehtävä mittaa tätä. Koiralle laitetaan näkyvästi herkku toiseen astiaan, mutta elellä osoitetaan toista – kumpaan astiaan koira menee? Testaaja siis vihjaa koiralle namin väärän sijainnin. Tässä vaikuttaa osittain koulutus.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie seurasi osaa testaajan vääristä vihjeistä, siitä huolimatta, että näki namin menevän toiseen astiaan. Koirilla tiedetään ennestään, että sen omaa päättelykykyä vaikeuttaa koiran suuri herkkyys ohjaajan eleille ja kommunikoinnille – tämä vaihtelee paljon yksilöiden välillä, ja myös rodulla saattaa olla siihen vaikutusta. Koulutuksella ja aikaisemmalla kokemuksella on myös merkitystä tähän. Koirasi on herkkä ihmisen kommunikoinnille, ja se kannattaa pitää mielessä niin koulutus kuin kilpailutilanteessa.

Muistitesti

Muistin kesto -tehtävässä koiran täytyy muistaa tarkalleen kohteen sijainti lähellä toisiaan sijaitsevasta kolmesta astiasta minuuttien odottelun jälkeen. Muisti- tehtävässä pisin aikaviive oli 2min 30s – käytännössä koiran muisti on paljon pidempi kuin tämä, ja se saattaa muistaa useita kuukausia, jopa vuosia tiettyjä asioita ja paikkoja – näin pitkiä viiveitä on vain hankala testata testiolosuhteissa, ja siksi vaikeus tehtävässä luotiin kolmella samankaltaisella muistipaikalla. Tehtävä on vaikea, koska samanlaisia astioita on kolme ja ne ovat lähellä toisiaan. Koiran odotuksen kärsivällisyys tai kärsimättömyys saattaa myös vaikuttaa muistamiseen, ja monesti koiran kärsimätön ja levoton odotus ei edistä muistamista. Testissä muistitulokseen vaikuttaa myös koiran vireys, tunnetila ja motivaatio muistettavaa asiaa kohtaan – se saattaa siis vaihdella samalla koiralla eri päivinä. Koiran näköyhteys peitettiin – tämä siksi, että mikäli koira pitää katsekontaktin astiaan kokoajan, tehtävä ei mittaakaan muistia, joka tarkoittaa asian palauttamista uudelleen mieleen. Testissä oikein muistaminen vaatii, että koira käsittelee spatiaalista tietoa (oikean purkin sijainti), painaa sen mieleensä, sekä noutaa tiedon tietyn aika viiveen jälkeen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie muisti oikein yhden ajan neljästä, mikä on alle keskiarvoisen suorituksen tässä testissä.

Sosiaalinen oppiminen

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim. "Do as I do" koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä koiran spontaania mallista matkimista testattiin laitteella, jossa testaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa puuhastella laitteen kanssa. Tutkimusten mukaan jo 8vk ikäiset pennut pystyvät matkimaan ihmistä. Monesti tässä tehtävässä koira keskittyy pyytämään apua, sen sijaan että se itse lähtisi painelemaan nappuloita. Toisinaan koira kiihtyy, ja haluaa vain hajottaa koneen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Sosiaalisen oppimisen tehtävässä Eddie ei manipuloinut oikeaa nappulaa 3 min kuluessa. Koira pelkäsi laitetta ja sen antamaa äänimerkkiä, eikä halunnut koskea tai painaa.

Fitbark

Koiran aktiivisuus mitattiin testissä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen aktiivisuuden keskiarvon. Koiran aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan. Testattujen koirien välillä on paljon eroa siinä, miten aktiivisia ne ovat testissä. Aktiivisuus käyttäytymisominaisuutena on yleensä hyvin voimakkaasti periytyvä ominaisuus, mutta se voi vaihdella paljon tilannekohtaisesti. Esim. vilkaskin koira saattaa olla hyvin rauhallinen uudessa tilanteessa, mikäli se kokee tilanteen pelottavana tai mikäli se rauhoittuu keskittymään tehtäviin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Koirasi Fitbark aktiivisuus testissä oli 28.0. Tietokannassa voit verrata koirasi aktiivisuutta muiden saman rotuisten ja kaikkien rotujen keskiarvoiseen aktiivisuuteen testin aikana.

Alusta

Alusta-arkuus on yleistynyt voimakkaasti koirilla viime vuosina, ja se näyttää jossain määrin olevan perinnöllistä, sillä eri rodut eroavat tämän ongelman yleisyyden suhteen toisistaan paljon. Alusta-arkuus ei aina näy nuorella pennulla, vaan saattaa kehittyä koiralle vasta hieman myöhemmin. Piirteelle on tyypillistä ongelman paheneminen iän myötä. Koiran yleinen pelokkuus altistaa myös alusta-arkuudelle. Erilaisilla alustoilla kulkemista kannattaa harjoitella valvotusti pennusta pitäen. Testissä testattiin koiran

suhtautumista ja kävelyhalukkuutta erilaisilla alustoilla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Eddie tuli alustoille ilman houkuttelua, ja se käveli ilman pelkoa kaikkien alustojen päältä. Testissä ei näkynyt koiralla minkäänlaista alusta-pelkoa.

Tietosuojailmoitus löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta www.smartdog.fi/tietosuojailmoitus. Löydät koirasi tulokset myös smartDOG tietokannasta, jossa voit vertailla koirasi tuloksia rodun keskiarvoon, sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon jatkuvasti päivittyvässä tietokannassa osoitteessa www.smartdog.fi ja sieltä linkki Kirjaudu. Mikäli sinua kiinnostaa vertailla useiden eri rotujen keskiarvoja smartDOG tehtävissä tai nähdä TOP5 rodut listauksia eri osa-alueissa, voit ostaa 6kk lisenssin BreCo tietokantaan täältä: <https://www.smartdog.fi/breco/>